

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 97/2022-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Lenčేశovou, Farská 50, Nitra, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Tost 47/2021 zo 16. novembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. februára 2022 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4 Tost 47/2021 zo 16. novembra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“). Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a prikázal, aby bol sťažovateľ prepustený bezodkladne na slobodu, uplatňuje si primerané finančné zadosťučinenie vo výške 50 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

2.1. Uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odboru Bratislava (ďalej len „vyšetrovateľ“) ČVS: PPZ-349-NKA-BA3-2019 z 31. marca 2020 bolo okrem iných vznesené obvinenie aj sťažovateľovi pre pokračovací obzvlášť závažný zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, 2, 3 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) v bodoch 1 až 9 na tom skutkovom základe, ako je uvedený v dotknutom uznesení.

2.2. Následne bolo okrem iných osôb vznesené obvinenie aj sťažovateľovi uznesením vyšetrovateľa ČVS: PPZ-349/NKA-BA3-2019 z 15. mája 2020 pre pokračovací obzvlášť závažný zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, 2, 3 Trestného zákona v bodoch 19 až 29 a 32 až 40 a pre pokračovací obzvlášť závažný zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, 2, 3 Trestného zákona v bodoch 30 až 31 na tom skutkovom základe, ako je uvedený v dotknutom uznesení. Takisto sťažovateľovi a ďalším osobám bolo ďalej uznesením vyšetrovateľa ČVS: PPZ-349/NKA-BA3-2019 z 3. júla 2020 vznesené obvinenie pre pokračovací obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a), b), ods. 4 písm. a) Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona v bodoch 1 až 9, 19 až 34, 36 až 40 na tom skutkovom základe, ako je uvedený v dotknutom uznesení.

2.3. Ďalším uznesením vyšetrovateľa ČVS: PPZ-349/NKA-BA3-2019 z 8. marca 2021 bolo okrem iných osôb vznesené obvinenie aj sťažovateľovi pre pokračovací obzvlášť závažný zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, 2, 3 Trestného zákona v bodoch 41 až 93 na tom skutkovom základe, ako je uvedený v predmetnom uznesení.

2.4. Napokon uznesením vyšetrovateľa ČVS: PPZ-349/NKA-BA3-2019 z 28. apríla 2021 bolo okrem iných osôb vznesené obvinenie aj sťažovateľovi pre pokračovací obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a), b), ods. 4 Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona v bodoch 41 až 93 na tom skutkovom základe, ako je uvedený v spomínanom uznesení.

3. V tejto trestnej veci ide o vyšetřovanú korupciu v Poľnohospodárskej platobnej agentúre, pričom sťažovateľ bol v období rozhodujúcom pre predmetný skutok [REDAKOVANÉ] Trestné stíhanie bolo proti sťažovateľovi vedené väzobne, pretože uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu (ďalej len „špecializovaný súd“) č. k. 3 Tp 5/2020 z 3. apríla 2020 v spojení s uznesením najvyššieho súdu č. k. 5 Tost 16/2020 z 21. apríla 2020 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) s tým, že lehota väzby plynie od 1. apríla 2020.

3.1. Uznesením špecializovaného súdu č. k. 3 Tp 5/2020 z 15. júna 2020 v spojení s uznesením najvyššieho súdu č. k. 2 Tost 27/2020 z 15. júna 2020 bola žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietnutá. Uznesením špecializovaného súdu č. k. 3 Tp 5/2020 zo 7. októbra 2020 v spojení s uznesením najvyššieho súdu č. k. 4 Tost 40/2020 zo 14. októbra 2020 bola žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietnutá a podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku bol u sťažovateľa zmenený dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku na dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a súčasne podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku bola u obvineného predĺžená lehota väzby do 4. januára 2021. Následne potom uznesením špecializovaného súdu č. k. 3 Tp 3/2020 z 11. decembra 2020 v spojení s uznesením najvyššieho súdu č. k. 3 Tost 54/2020 z 21. decembra 2020 bola u sťažovateľa predĺžená lehota väzby do 1. apríla 2021. Ďalším uznesením špecializovaného súdu č. k. 3 Tp/3/2020 z 15. marca 2021 bola väzba sťažovateľa predĺžená do 1. júla 2021, pričom najvyšší súd následne po podaní sťažnosti prokurátora a sťažovateľa rozhodol uznesením č. k. 4 Tost 14/2021 z 23. marca 2021 tak, že rozhodnutie prvostupňového súdu zrušil a väzbu sťažovateľovi predĺžil do 1. septembra 2021. Ďalšia žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu bola zamietnutá uznesením špecializovaného súdu č. k. 3 Tp 3/2020 z 18. mája 2021

v spojení s uznesením najvyššieho súdu č. k. 1 Tost 15/2021 z 9. júna 2021. Dňa 3. augusta 2021 bola na sťažovateľa a ďalšie osoby prokurátorom podaná na špecializovanom súde obžaloba pre pokračovací obzvlášť závažný zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, 2, 3 Trestného zákona v bodoch 1 až 9 a 19 až 93 a pre pokračovací obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a), b), ods. 4 písm. a) Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona v bodoch 1 až 9, 19 až 34, 36 až 40 na skutkovom základe uvedenom v spomínanej obžalobe. Napokon uznesením špecializovaného súdu č. k. 9 T 10/2021 z 18. augusta 2021 v spojení s uznesením najvyššieho súdu č. k. 5 Tost 47/2021 z 30. augusta 2021 bolo rozhodnuté o ponechaní sťažovateľa vo väzbe z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

4. Na podklade ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd nálezom č. k. II. ÚS 288/2021-49 zo 14. októbra 2021 konštatoval, že uznesením najvyššieho súdu č. k. 4 Tost 14/2021 z 23. marca 2021 bolo porušené základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, uvedené rozhodnutie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Zároveň uložil najvyššiemu súdu povinnosť nahradiť sťažovateľovi trovy konania s tým, že ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti nevyhovelo. Z tohto nálezu vyplynula pre najvyšší súd povinnosť ustáliť, či sa sťažovateľ počas svojho výsluchu do momentu vyhlásenia uznesenia špecializovaného súdu č. k. 3 Tp 3/2020 z 15. marca 2021 nemohol dozvedieť o existencii vznesenia obvinenia z 8. marca 2021, a teda či nemal ani možnosť vyjadriť sa k jednej z materiálnych podmienok trvania väzby. Predmetný nález ústavného súdu nadobudol právoplatnosť 4. novembra 2021.

5. Najvyšší súd následne nariadil neverejné zasadnutie na 16. november 2021, na ktorom vydal napadnuté uznesenie, ktorým zrušil rozhodnutie prvostupňového súdu o predĺžení väzby sťažovateľa do 1. júla 2021 a predĺžil ju do 1. septembra 2021. Okrem toho podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenahradil väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka, podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku neprijal ponuku peňažnej záruky za sťažovateľa podanú jeho manželkou a podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol sťažnosť sťažovateľa proti prvostupňovému rozhodnutiu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ namieta, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu bolo porušené jeho základné právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a právo podľa čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru a v postupe, ktorý viedol k jeho vydaniu, porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru.

7. Sťažovateľ sa domnieva, že lehotu väzby je možné v súlade s § 76 ods. 3 Trestného poriadku predĺžiť len do uplynutia základnej alebo, ako to je aj v predmetnej veci, predĺženej lehoty väzby, pričom špecializovaný súd neprávoplatne predĺžil lehotu jeho väzby do 1. júla 2021 (toto uznesenie bolo predbežne vykonateľné, keďže sťažnosť proti nemu nemá odkladný účinok a predmetným nálezom ústavného súdu zrušené nebolo, pozn.). Vzhľadom na to, že o väzbe sa rozhoduje vždy do budúcnosti, nie spätne, nie je podľa názoru sťažovateľa už možné o predĺžení lehoty väzby opätovne spätne rozhodnúť, čo znamená, že dobu 4 mesiacov jeho nezákonnej väzby po 2. júli 2021 už nie je možné spätne nijako konvalidovať. Pretože po náleze ústavného súdu rozhodoval najvyšší

súd po uplynutí predĺženej lehoty väzby (16. novembra 2021), musel ho podľa názoru sťažovateľa s ohľadom na § 76 ods. 3 Trestného poriadku prepustiť z väzby. Iný výsledok podľa sťažovateľa nepripúšťajú ani ustanovenia Trestného poriadku, ktoré upravujú konanie po zrušení rozhodnutia nálezom ústavného súdu (§ 362b až § 362e Trestného poriadku). Sťažovateľ sa preto domnieva, že jediným možným prostriedkom nápravy vzniknutého stavu bolo jeho okamžité prepustenie z väzby na slobodu príkazom súdu a práve preto mu ústavný súd ani nepriznal finančné zadost'učinenie, keďže mohol legitímne očakávať takúto nápravu.

8. Sekundárne sťažovateľ porušenie svojho práva na osobnú slobodu vidí v tom, že najvyšší súd ani po kasačnom rozhodnutí ústavného súdu nepristúpil ku skutkovému vymedzeniu dôvodov väzby na nových 53 skutkov, pritom výlučne týmito skutkami bolo odôvodnené predĺženie lehoty väzby do 1. septembra 2021, čím mal porušiť aj § 76 ods. 8 Trestného poriadku (v súčasnosti § 76 ods. 11 Trestného poriadku).

9. Vo vzťahu k porušeniu svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov uviedol, že hoci bol nález ústavného súdu vyhlásený už 14. októbra 2021, neverejné zasadnutie bolo najvyšším súdom nariadené až na 16. november 2021, teda až po mesiaci. Ďalej namietal, že v čase, keď najvyšší súd rozhodoval po náleze ústavného súdu o jeho sťažnosti, bolo to už po 8 mesiacoch od podania tejto jeho sťažnosti, čím by v dôsledku priet'ahov bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov.

10. Sťažovateľ požadoval primerané finančné zadost'učinenie vo výške 50 000 eur, čo zdôvodnil tým, že má ísť o opakované porušenie jeho základných práv a predchádzajúce konštatovanie porušenia jeho základných práv zo strany ústavného súdu nebolo podľa jeho názoru dostatočným zadost'učinením vzhľadom na to, že nevedlo k jeho prepusteniu z väzby.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva sťažovateľa na osobnú slobodu (čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru) a práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 3 dohovoru) napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

12. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

III.1. K porušeniu základného práva na osobnú slobodu:

13. Najvyšší súd v napadnutom uznesení s poukazom na § 362b ods. 1 Trestného poriadku konštatoval, že po zrušení jeho rozhodnutia ústavným súdom sa vec vracia do štádia trestného konania, ktoré bezprostredne predchádzalo vydaniu zrušeného rozhodnutia, čo ale v kontexte danej trestnej veci znamená povinnosť najvyššieho súdu opätovne rozhodnúť o sťažnostiach prokurátora a sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného súdu z 15. marca 2021. Najvyšší súd zároveň zdôraznil, že v tejto situácii nebolo možné odhliadnuť od okolnosti, že o väzbe sťažovateľa bolo medzičasom rozhodované ďalšími rozhodnutiami, a tiež, že po podaní obžaloby sa predmetné trestné konanie dostalo do ďalšej fázy konania pred súdom, v rámci ktorej bolo rozhodnuté

o ponechaní sťažovateľa vo väzbe. Najvyšší súd zároveň ďalej uviedol: „V čase pôvodného rozhodovania najvyššieho súdu zrušeným rozhodnutím (23. marca 2021) bola lehota na rozhodnutie o predĺžení lehoty väzby zachovaná, tak súd prvého, ako aj najvyšší súd v konečnom dôsledku právoplatne rozhodli o predĺžení lehoty väzby do uplynutia predĺzenej lehoty väzby (1. apríla 2021), teda k zmeškaniu lehoty zo strany súdov nedošlo, pričom na toto rozhodnutie potom nadväzovali ešte dve ďalšie vyššie uvedené rozhodnutia o väzbe obvineného, ktoré konštatovali existenciu podmienok väzby. Ak teda v čase pôvodného rozhodovania najvyššieho súdu bola lehota na rozhodnutie o predĺžení lehoty väzby zachovaná, fiktívne vrátenie sa do tohto štádia trestného konania nevyhnutne znamená aj fikciu zachovania lehôt na rozhodovanie, ktoré v tom čase existovali. V súlade s týmto záverom vyznieva aj doterajšia prax ústavného súdu, napríklad nálezh sp. zn. II. ÚS 661/2015 z 18. februára 2021, ktorým ústavný súd taktiež zrušil rozhodnutie v tomto prípade krajského súdu o predĺžení lehoty väzby v čase, keď vec už bola v štádiu po podaní obžaloby s tým, že dotknutú vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom krajskému súdu taktiež neprikázal prepustiť sťažovateľa na slobodu s tým, že mu uložil rozhodnúť aj o tejto otázke, zároveň však jasne naznačil, že takýto postup nie je namieste, konštatujúc, že z judikatúry ústavného súdu nemožno jednoznačne vyvodit', že by zrušenie druhostupňového rozhodnutia, ktorým bola zamietnutá sťažnosť proti predĺženiu lehoty väzby, malo automaticky za následok nezákonnosť doteraz vykonávanej väzby (porovnaj II. ÚS 67/2013, II. ÚS 655/2015) a naznačiac, že na takúto situáciu využijúc teleologický výklad, prípadne teleologickú redukciu nemožno mechanicky použiť pravidlo upravené v § 76 ods. 3 Trestného poriadku z dôvodu nemožnosti nezohľadnenia aktuálneho stavu trestného konania, ktoré medzičasom prešlo do vyššej fázy trestného konania, preto nie je možné situáciu, keď pôvodné (zrušené) rozhodnutie bolo vydané v lehotách uvedených v ustanovení § 76 ods. 3 Trestného poriadku posudzovať rovnako ako prípad, keď nadriadený súd vôbec nestihol rozhodnúť v tam uvedenej lehote aj v záujme zachovania kontinuity trestného konania s ohľadom na medzitýmne rozhodnutia o väzbe po podaní obžaloby tak, aby vzniknutý právny stav nebolo možné označiť za stav právneho chaosu. Teda naznačil, že účelom ustanovenia § 76 ods. 3 Trestného poriadku, bolo zakotviť bezodkladné prepustenie obvineného na slobodu za situácie, že súdy nestihnú o predĺžení lehoty väzby rozhodnúť do konca základnej alebo predĺzenej lehoty väzby, preto je toto ustanovenie nepoužiteľné za situácie, že súdy o predĺžení lehoty väzby obvineného rozhodli včas, na toto rozhodnutie kontinuálne nadviazali ďalšie rozhodnutia o väzbe, pričom trestné stíhanie sa dosialo do už vyššej fázy a lehota na rozhodnutie o predĺžení lehoty väzby už nie je k dispozícii z dôvodu, že došlo k zrušeniu rozhodnutia sťažnostného súdu nálezom ústavného súdu, konanie pred ktorým je nevyhnutne spojené s určitým časom.“

14. Predovšetkým je potrebné uviesť, že ústavný súd vo svojom kasačnom náleze č. k. II. ÚS 288/2021-49 zo 14. októbra 2021 (konkrétne v bode 33) výslovne uviedol, že „nebolo možné vyhovieť požiadavke sťažovateľa (obvineného), aby ústavný súd prikázal najvyššiemu súdu bezodkladne ho prepustiť z väzby, keďže z uvedených záverov nevyplýva, že by podmienky ďalšieho trvania väzby neboli splnené.“. Z toho je zrejmé, že vrátením veci na ďalšie konanie ústavný súd uložil najvyššiemu súdu posudzovať splnenie podmienok pre predĺženie väzby podľa ústavným súdom označených kritérií a vo veci opätovne vecne rozhodnúť, a to či už pozitívne, alebo negatívne. Takým pokynom na ďalší postup v konaní bol najvyšší súd viazaný a nemôže o tejto okolnosti (rovnakej okolnosti v rovnakom konaní najvyššieho súdu) inak rozhodnúť ani aktuálne

konajúci senát ústavného súdu (k tomu pozri uznesenie ústavného súdu č. k. IV. ÚS 55/2022 z 8. februára 2022 – bod 21).

14.1. V závislosti od záverov uvedených v predchádzajúcom bode a v predmetnej obsahovej línii už uvedené vysvetlenia najvyššieho súdu sú zrozumiteľne vyargumentované a navyše v súlade s rozhodovacou praxou ústavného súdu, na ktorú najvyšší súd poukazuje. Hoci sťažovateľ vo svojej sťažnostnej argumentácii poukázal na rovnaký nález ústavného súdu ako najvyšší súd v napadnutom uznesení (II. ÚS 67/2013), závery, ktoré z neho vyvodil, nemali tomu zodpovedajúci podklad (na rozdiel od použitia dotknutého nálezu samotným najvyšším súdom). Ústavný súd dodáva, že v predmetnom náleze ústavný súd uviedol, že (po zrušení iba druhostupňového rozhodnutia o väzbe) „bude úlohou najvyššieho súdu posúdiť to, či na takúto situáciu možno mechanicky použiť pravidlo upravené v § 76 ods. 3 časti prvej vety za bodkočiarkou Trestného poriadku alebo teleologickým výkladom, prípadne teleologickou redukciou uvedeného ustanovenia nemožno dospieť k jeho neaplikovateľnosti.“. Ústavný súd teda výslovne pripustil možnosť neaplikovať doslovné znenie § 76 ods. 3 časti prvej vety za bodkočiarkou Trestného poriadku, ktorá bola v tomto prípade základom ústavnej sťažnosti sťažovateľa. Podľa takto predostretej možnosti postupoval najvyšší súd, čo v popísanom kontexte nemožno považovať za ústavne neudržateľné.

15. Ústavný súd sa nestotožňuje ani s tvrdením sťažovateľa, že ak ústavný súd neprikázal najvyššiemu súdu zrušiť rozhodnutie prvostupňového súdu o predĺžení jeho väzby (najvyšší súd zrušil rozhodnutie prvostupňového súdu o predĺžení väzby sťažovateľa do 1. júla 2021 a predĺžil ju do 1. septembra 2021, t. j. rozhodol tak ako v pôvodnom uznesení, ktoré zrušil ústavný súd, pozn.), najvyšší súd tak nemohol urobiť. Najvyšší súd mal v intenciách nálezu ústavného súdu znova rozhodnúť, nebol limitovaný v tom, ako konkrétne mal rozhodnúť, a preto zrušujúci výrok napadnutého uznesenia v žiadnom prípade nemožno považovať za nerešpektovanie právneho názoru ústavného súdu. Ústavný súd nesúhlasí ani s myšlienkovou konštrukciou sťažovateľa, ktorý sa domnieva, že ústavný súd mu vo svojom náleze č. k. II. ÚS 288/2021-49 zo 14. októbra 2021 nepriznal finančné zadosťučinenie z dôvodu, že najvyšší súd ho mal okamžite prepustiť na slobodu. Naopak, ústavný súd v predmetnom náleze (konkrétne v bode 33) výslovne uviedol, že „nebolo možné vyhovieť požiadavke sťažovateľa (obvineného), aby ústavný súd prikázal najvyššiemu súdu bezodkladne ho prepustiť z väzby, keďže z uvedených záverov nevyplýva, že by podmienky ďalšieho trvania väzby neboli splnené.“. Ústavný súd teda konštatuje, že vydaním napadnutého uznesenia najvyššieho súdu (t. j. opätovným rozhodnutím o sťažnostiach prokurátora a sťažovateľa proti prvostupňovému rozhodnutiu o väzbe) namiesto sťažovateľom požadovaného prepustenia z väzby príkazom podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku nemohlo v tomto prípade dôjsť k porušeniu sťažovateľovho základného práva na osobnú slobodu.

16. K sťažovateľom namietanému sekundárnemu porušeniu základného práva na osobnú slobodu najvyšší súd uviedol: „*Pokiaľ obvinený v tejto súvislosti, ale aj vo vzťahu k existencii dôvodov väzby namietal, že väzba v jeho prípade bola skutkovo vymedzená len vo vzťahu k prvým 9 skutkom, a teda sa nevzťahuje na skutky ďalšie, k tomu je potrebné uviesť, že v prejednávanej veci ide o čiastkové útoky dvoch trestných činov (uznesením o vznesení obvinenia z 3. júla 2020 bola vo vzťahu k prvým 9 skutkov ohľadom, ktorých bolo obvinenému vznesené obvinenie už 31. marca 2020 pre obzvlášť závažný zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Trestného zákona len doplnená právna kvalifikácia aj o obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 4 Trestného zákona spáchaný formou*

spolupáchateľstva § 20 Trestného zákona), pričom ďalšími uzneseniami o vznesení obvinenia bolo toto obvinenie rozširované na ďalšie čiastkové útoky týchto trestných činov, a to bez ohľadom na spôsob vyjadrenia použitého orgánmi činnými v trestnom konaní [opätovne (zbytočne) začínali trestné stíhanie a vznášali obvinenie, postačovalo rozšíriť obvinenie], predstavujúci len formálny nedostatok, preto podľa názoru najvyššieho súdu nebolo potrebné meniť dôvody väzby podľa § 76 ods. 8 (teraz ods. 11) Trestného poriadku, keďže od samého počiatku trestného stíhania išlo o obzvlášť závažný zločin, pričom totožnosť skutku je podľa dlhodobu ustálenej súdnej praxe zachovaná vtedy, ak je aspoň čiastočne zachované konanie alebo následok. Pokiaľ obvinený v tejto súvislosti poukazoval na iný právny názor vyjadrený v rozhodnutí iného senátu sp. zn. 5Tost/5/2021, k tomu sa žiada uviesť, že namietaný senát väzbu obvineného v prejednávanej veci preskúmaval naposledy 30. augusta 2021, pričom nedostatok v tomto smere nevzhladol. Navyše aj keby sa väzba obvineného skutkovo na ďalšie skutky (pomimo prvých 9) nevzťahovala, na existencii dôvodov preventívnej väzby by táto skutočnosť nemala žiaden vplyv. Aj v takomto prípade by totiž bol obvinený dôvodne podozrivý zo spáchania ďalších 84 čiastkových útokov dvoch obzvlášť závažných zločinov, a to dokonca aj za situácie, že by sa ohľadom nich viedlo samostatné (nie spoločné) konanie.“

17. Také odôvodnenie je ústavne udržateľné v prípade akceptácie čo i len jeho ostatnej alternatívy, keďže novo vedené trestné stíhanie sťažovateľa pre ďalšiu, druhovo rovnorodú trestnú činnosť by malo relevanciu pre rozhodovanie o preventívnej väzbe, aj ak by (dokonca) nešlo o spoločné konanie.

18. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

19. Z už uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov:

20. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov po vydaní nálezú ústavného súdu 14. októbra 2021, ústavný súd poukazuje na to, že tento nález bol doručený najvyššiemu súdu 4. novembra 2021. Vzhľadom na to, že išlo o zrušujúce rozhodnutie vo vzťahu k jednému zo skorších väzobných rozhodnutí najvyššieho súdu, pričom trestné konanie postúpilo a medzičasom bolo vydaných viacero väzobných rozhodnutí (ktoré zostali nezrušené), časové okno 12 kalendárnych dní, v rámci ktorého najvyšší súd opätovne rozhodol (16. novembra 2021), ústavný súd nepovažoval za zbytočné prietahy.

21. Taktiež skutkové okolnosti predmetnej veci v žiadnom prípade neindikovali ani porušenie čl. 5 ods. 3 dohovoru. Tento článok je podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aplikovateľný iba na situáciu prvotnej súdnej kontroly zákonnosti obmedzenia osobnej slobody nasledujúcej bezprostredne po „zatknutí“, t. j. na prvotné rozhodovanie o vzatí do väzby. V sťažovateľom prípade ale v rámci postupu pred vydaním napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nešlo o prvotné rozhodovanie o vzatí do väzby. V sťažovateľovom prípade ho teda nebolo možné aplikovať (m. m. II. ÚS 81/2017, II. ÚS 182/2021).

22. Ústavný súd sa nestotožnil ani s tvrdeniami sťažovateľa, že po zrušení rozhodnutia o predĺžení väzby ústavným súdom sa sťažovateľ nachádzal vo väzbe bez právneho titulu a o predĺžení jeho väzby sa v konečnom dôsledku rozhodovalo až po 8 mesiacoch. Ústavný súd, naopak, konštatuje, že počas celej doby trvania väzby sťažovateľa až do jeho prepustenia, existoval neustále právny titul vo forme vykonateľného rozhodnutia o jeho väzobnom stíhaní. Do dĺžky rozhodovania nie je možné započítať čas, po ktorý bolo o jeho sťažnosti právoplatne rozhodnuté, a to aj napriek tomu, že neskôr bolo toto právoplatné rozhodnutie zrušené ústavným súdom.

23. Navyše ústavný súd poukazuje aj na svoju judikatúru (napr. I. ÚS 200/06, III. ÚS 277/07), podľa ktorej konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení samotnom (konaniami vo veci samej týkajúcimi sa viny obvinenej osoby) a ani konaniami o právach alebo záväzkoch občianskoprávneho charakteru. Vychádzajúc z uvedeného, čl. 48 ods. 2 ústavy sa na väzobné konanie nevzťahuje, pričom procesné záruky z tohto článku sú inkorporované priamo do špeciálnych ustanovení čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy. Vzhľadom na závery uvedené v bodoch 19, 20 a 21 tohto uznesenia je ale zrejmé, že v predmetnom prípade sťažovateľa nedošlo ani k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podradeného pod čl. 17 ústavy.

24. Pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením čl. 5 ods. 3 dohovoru, resp. čl. 48 ods. 2 ústavy (a v konečnom dôsledku aj čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy) ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

25. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite svojej ústavnej sťažnosti (zrušenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, prepustenie sťažovateľa na slobodu, primerané finančné zadosťučinenie a náhrada trov právneho zastúpenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. marca 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu